

עמוד מס' 1

משפחות מרצר, פיירמן, שטרוזר, לקס, גליקליך ושפיטלניק

סיפורה המרתק של אסתי שפיטלניק עילם, בת של דבורה מרצר מבילגוראיי

שימו לב לסיפור זה פוטנציאל של "ספר מתח" ייתכן שתמצאו שגם אתם מופיעים בעלילה זאת!!!
איך אומר שמואל עצמו? "כל בילגוראיי יצאה מזוג מכנסיים אחד..." בטוח שכולנו "משפוחע"

במהלך האזכרה שנערכה החודש רמזה לי חברתנו אתי עילם על סיפור משפחתי מרתק שלה והבטיחה להעבירו לידינו למטרת הפצה. למחרת הטכס הגיע אליי החומר, ערוך ומוכן, כך שלא נותר לנו דבר מלבד לשלב אותו כלשונו בדף העדכון ולהעבירו לידי כולכם.

שימו לב בסיפור זה מוזכרות משפחות נוספות. מי מכם שיש לו זיקה למשפחות הללו

פיירמן, ליוורנט, מרצר, ארליך, שטרוזר, מיצנר, לקס, בעכער, גליקליך,

ומעוניין לצור קשר מתבקש להעביר את התעניינותו במשוב לדוא"ל זה ואשמח לקשר אותו עם אתי.

רשימת אינדקס שמות המוזכרים כאן לפי סדר הופעתם בסיפור:

- טוביה פיירמן יליד בילגוראיי שהיגר לארה"ב ונכדו אהרן ליוורנט שעלה ארצה וחי באפרת
- נחום מרצר ואשתו איטה מירלה לבית פיירמן
- חיים פיירמן ואשתו דבורה שיינדלה לבית ארליך מבילגוראיי
- אסתר בת של הדסה לבית מרצר [בת דודה של אסתי עילם]
- שושה (סופיה) אשתו של יששכר שטרוזר מבילגוראיי יששכר שטרוזר, היה בנה של צירלה לבית מיצנר.
- דורה לקס ובעלה בנימין (בעריש) לקס - בן של שלמה מנדל לקס וברכה לבית בעכער כולם מבילגוראיי.
- שלוימה יוסל לקס ילד בילגוראיי - 1907
- הלן לקס (הלן צ'מיו עם נישואיה)
- חנה מחלה פיירמן אשתו של רפאל גליקליך, [בן של הילל ולאה גליקליך] בתם ילידת בילגוראיי הודעס גליקליך.
- הילל ולאה גליקליך, ההורים של רפאל, ושלושה בנים נוספים: מוישה, אברם ושמחה לייב גליקליך.
- פייגה סרלה פיירמן. אשתו של חיים לייזור מיצנר מבילגוראיי נכדם צ'רלי מיצנר חי בארה"ב.

להלן נוסח המייל שהתקבל מאסתי שפיטלניק עילם:

ישראל שלום ותודה רבה לך ולרבקה על הטקס אתמול ועל כל הפעילות המבורכת לאורך השנים. כמו שהבטחתי, אני שולחת את הסיפור של גילוי המשפחה וגילוי התמונה של אח של אימי. ואתה חופשי לשלוח את המידע שכאן ואת התמונות למכותבים שלך, יוצאי בילגוראיי. אני מכתבת את בן המשפחה שמצאתי בארץ. סבא שלו, טוביה פיירמן, נולד בבילגוראיי והיגר לארצות הברית. אהרן הנכד נולד בארצות הברית אך עלה לארץ לפני כשלושים שנה וחי בישוב אפרת.

אהרון: ישראל בר-און (ברון) הוא יחד עם רבקה ניב מחדש ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל. אתמול לפני הצהרים הייתה אזכרה ליהודי בילגוראיי ליד המצבה בבית העלמין בחולון ושם סיפרתי שלראשונה ראינו תמונה של אח של אמא שלי. אני שולחת פה את הסיפור. אתה מוזמן, כמו בן כפי רצונך, להצטרף לרשימת המכותבים ולגלות שיש לא מעט יוצאי בילגוראיי בישראל.

ישראל, אני מפרטת במייל זה שמות משפחה כמיטב יכולתי ואשמח אם כל מי שמתחבר לשמות הללו ייצור קשר, כדי שנלמד יותר על המשפחות.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il פקס: 03-5718129

עמוד מס' 2

סבי וסבתי נקראו נחום מרצר ואטה מירלה לבית פיירמן. עד לפני מספר שנים לא ידעתי מה שם משפחתה מהבית של אטה מירלה. ידעתי את שמה הפרטי - ידעתי שאני, אסתר מרים, קרויה על שמה.

קרוב חדש (מצד אבי) שמצאתי בארצות הברית מצא את תעודת הלידה של אטה מירלה אצל המורמונים. הוא שלח לי, תרגמנו, וגילינו את שם המשפחה פיירמן. למדנו שאטה מירלה נולדה בבילגוראיי באפריל 1886 לחיים פיירמן ולדבורה שינדלה לבית ארליך. כלומר, חיים פיירמן ודבורה שינדלה לבית ארליך הם סבא רבא וסבתא רבתא שלי.

הידע הזה שכב אצלי במגירה (השולחנית, המחשבית והמוחית) זמן רב. לא ידעתי איך לחבר את איטה מירלה ואת אביה חיים למשפחה ענפה יותר, משפחת פיירמן. ברור היה לי שמדובר במשפחה ענפה, כי כך היו הדורות הללו, אך לא היה לי שום קצה חוט.

זכרתי בשתי תמונות באלבום המשפחתי הישן שלנו. הייתי ילדה כבת עשר כשהגיעה אלינו אורחת מארצות הברית, בת גילו של אחי בערך [שרגא שתיל ממטולה]. לא זכור לי אם בקרה אצלנו פעם בלבד או יותר, בכל אופן שתי התמונות שבאלבום שלנו הן מאותה הפעם ולפי המכנסונים הילדותיים שלי ולפי פרטים נוספים בתמונות, אני לא יותר מבת עשר - אחת עשרה, כלומר מדובר באמצע + שנות השישים. את שמה משום מה מעולם לא שכחתי: קרוליין צ'מוי. אני מניחה שהשם הזה נשמע מוזר ביותר לאזני הצבריות ולכן לא נשכח ממני.

במקביל הילכו סיפורים במשפחה על קרובים בארצות הברית, מצד אימי, ששלחו לנו פה ושם חבילות. כשאחי נולד באיטליה הגיעה חבילה עם חיתולים, ועוד מצרכים וכמה דולרים. גם לארץ הגיעו חבילות. בתקופת הצנע קבלנו מוצרי מזון יבשים, וגם דברי ביגוד. היו לי שמלות לא רעות כנראה, וגם לבנות הדוד שלי. בת דודתי מנתניה (אסתר כמובן, בת של הדסה לבית מרצר) מספרת שכשהיתה מגיעה חבילה היו האחיות מחלקות את השמלות לפי הצורך... שכן היינו שש בנות דודות וכן דודה אחד (אחי). כמו כן הילכו סיפורים על עזרה שנשלחה מארצות הברית לבילגוראיי, לצורך נישואיה של דודתי שושה (סופיה) לישישכר שטרוזר, בחיר ליבה, אתו "יצאה" כמה שנים, אך להתחתן התקשו מפאת מחסור. המשפחה של אימי, משפחת נחום ואטה מירלה מרצר, הייתה ענייה מאד.

לאחרונה, לאחר חיפושים ממושכים בגוגל ובאפשרויות חיפוש נוספות, מצאתי עץ משפחה שכלל את השם קרוליין צ'מוי. כתבתי לבונה ולמפרסם העץ, שפרסם את כתובת המייל שלו בתחתית המסך הפותח של העץ. הוא ענה לי בשמחה ותוך מספר ימים היו בידי פרטיה של קרוליין, שלאחר נישואיה נקראה גולדסטין. כתבתי לקרוליין, ואף היא הגיבה בשמחה. לשאלתי על הקשר שלנו הסבירה לי כך:

סבתה של קרוליין נקראה דורה לקס, שנולדה למשפחת פיירמן מבילגוראיי. דורה הייתה אחות של סבא רבא שלי חיים!!! דורה התחתנה עוד בבילגוראיי עם בנימין (מצאתי שקראו לו גם בעריש) לקס, בן של שלמה מנדל לקס וברכה לבית בעכער.

בנימין לקס נולד ב 1885, למקרה שמישהו מחפש את בני משפחת לקס. בנימין לקס ואשתו דורה לבית פיירמן הגרו לארצות הברית בראשית המאה העשרים, לאחר שכבר נישאו בבילגוראיי בערך ב 1906 ולאחר שנולד להם בבילגוראיי, בערך ב 1907, בן בשם שלוימה יוסל לקס.

דורה שמרה על קשר רציף עם המשפחה בבילגוראיי. אכן היא שלחה עזרה כשדודתי שושה מרצר הייתה כבר צריכה להינשא לישישכר שטרוזר. אכן היא שלחה עזרה בחבילות לאיטליה ולישראל. אמנם לאחר

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il פקס: 03-5718129

עמוד מס' 3

מלחמת העולם כבר הייתה די מבוגרת, אבל בתה הלן לקס (שהפכה להיות הלן צ'מוי עם נישואיה) לקחה את המשימה ועזרה במשלוח החבילות. [בתמונה הצמודה יששכר ושושנה שטרוזר ובתם בתיה – התמונה צולמה לאחר מלחמת העולם השנייה]

דורה פיירמן ובעלה בנימין לקס כבר נפטרו בארצות הברית, כך גם שלושה מארבעת ילדיהם, נותרה הלן, בת 99 וחודש!! קרוליין שבה לבקר אצלנו בנעוריה, היא הבת של הלן.

מקרוליין למדתי שלדורה פיירמן, סבתה, היו 8 אחים ואחיות! איך שהמשפחה של סבתא שלי גדלה לי פתאום. למדתי שרובם הגרו לארצות הברית. יש מהתקופה שאחרי מלחמת העולם השנייה, משפחה גם בקנדה. כמו שאומר שמוליק עצמון, יש בילגוריים בכל מקום על פני האדמה...

אחד מהאחים של דורה ושל חיים סבא רבא שלי נקרא טוביה פיירמן. הנכד שלו הוא אהרן ליוורנט שחי באפרת ושאותו מצאתי רק כעת, בעקבות גילוייה של קרוליין.

עוד אחות מתוך תשעת הילדים נקראה חנה מחלה פיירמן. היא התחתנה עם רפאל גליקליך, בן של הילל ולאה גליקליך. מצלצל מוכר למישהו? חנה מחלה נפטרה כבר ב 1915 אבל רפאל בעלה כבר נפטר בארצות הברית. לזוג נולדו ילדים בבילגוראיי. שתיים מהן הגרו לאחר המלחמה לקנדה (ומצורפת תמונה של אחת מהן, הודעס גליקליך, שנישאה לאחר המלחמה לאברם חצקלברג הוורשאי ובתמונה היא עם ביתם הבכורה שנולדה עוד על אדמת גרמניה), בן אחד של הודעס ורפאל חי (עד שנפטר) בארצות הברית.

אציין כי להילל וללאה גליקליך, ההורים של רפאל, היו עוד שלושה בנים לפי מיטב ידיעתי: מוישה, אברם ושמחה לייב גליקליך.

כאמור, אם למישהו זה מוכר ומתחבר למשפחתו, זה משמח מאד.

עוד בת של משפחת פיירמן, אחות של חיים סבא רבא שלי ושל דורה לקס ושל חנה מחלה גליקליך, נקראה פייגה סרלה פיירמן. היא התחתנה עם חיים לייזור מיצנר. האם מישהו מכיר את חיים לייזור מיצנר? יש לא מעט יוצאי מיצנר בקהילת יוצאי בילגוראיי, וזה כבר הקשר השני שאני מוצאת למשפחה. דודי, יששכר שטרוזר, שנישאה לשושה מרצר דודתי, היה בנה של צירלה לבית מיצנר.

לחיים לייזור מיצנר ולאשתו פייגה סרלה פיירמן, יש כיום נכד בארצות הברית, שמו צ'רלי מיצנר. כאמור, כל התגליות הללו הן מהחודשים האחרונים.

התגלית הכי מרגשת מבחינתי היא מה שקבלתי מאלבום התמונות של הלן צ'מוי, אמא של קרוליין. כאן חשוב שאבהיר: אימי, דבורה מרצר, בתם של נחום ואטה מירלה, הייתה אחות לשושה (סופיה) ולהדסה, היה להן אח צעיר מהן, שאת שמו אין אנו יודעים עד היום. המשפחה נמלטה לרוסיה בעת המלחמה. הבן הצעיר נלקח לצבא הרוסי ועסק בחפירות או בבניית גשרים, לא בדיוק ברור. בכל מקרה הוא מת - אם מחום גבוה שלא טופל עקב העדר תרופות, אם מהפצצה. יש גרסאות סותרות. ההורים, נחום ואטה מירלה, מתו מרעב ומשברון לב זמן לא רב אחרי כן, ובהפרש של כחודש-חודשיים זה מזה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל

Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel

www.bil-is.com

עמוד מס' 4

בכל מקרה, בנוסף לכך שלא ידוע לנו שם האח, עד כה מעולם לא ראינו תמונה שלו. בכלל - על תמונות מבילגוראיי לא חלמתי. ולפתע יש לי תמונה של אח של אימי, ושל אימי ואחיותיה בנות העשרה!!! אז הנה התמונה. מצד ימין אמא שלי הרצינית, נראית כבת 12 לכל היותר, לא? באמצע שושה, אחותה הבכירה, ובצד הדסה, האחות האמצעית. ולמטה, הילד המתוק הזה שאבד בשואה.

עוד תמונה שאני מוסיפה היא של סבי נחום מרצר וסבתי אטה מירלה לבית פיירמן.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il פקס: 03-5718129

עמוד מס' 5

תמונה (מדהימה לדעתי) שאני מוסיפה לטובת חוקרי העבר: התמונה היא בערך מ 1905 ושם נראית הודעס פיירמן, האמא של תשעת ילדי פיירמן, עם שלושה מילדיה: טוביה (סבא של אהרן ליוורנט מישראל), דורה וחנה מחלה שהיא כבר אמא ומחזיקה את בנה הבכור ג'ו יוסף גליקליך. הזו קבלנו מקרוליין ומאהרן.

גם את התמונה האחרונה היא של הודעס גליקליך, הבת של רפאל גליקליך ושל חנה מחלה לבית פיירמן, עם בעלה ובתה. התמונה צולמה במחנה העקורים ווסראלפיניגן בגרמניה שאנו למדים כי שיחק תפקיד חשוב במשפחתנו. הודעס ובעלה חצקלברג ובתה היגרו לקנדה לאחר שמשום מה סורבה בקשתם להגיע לארצות הברית. גם אחות של הודעס, איטה היגרה לקנדה. צאצאי המשפחות חיים שם.

מקווה שהמידע והתמונות שמסרתי במייל זה היו מעניינים עבור כל מי שמנסה לחקור את תולדות משפחותינו מבילגוראיי ושנוכל ללמוד על עוד קשרים בינינו.

אסתי שפיטלניק עילם, בת של דבורה מרצר מבילגוראיי

אנו אסירי תודה, ויש לנו הערכה רבה לאסתי על ששתפה אותנו בחומר מרתק זה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il

ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il פקס: 03-5718129